

приятій сировині. Так, на базі зарубіжних інвестицій США отримують всі імпортувані країною фосфати, мідь, олово, 75% марганцевої і залізної руди; Японія – 40% бокситів, 50% нікелю, 60% мідної руди. При цьому поставки з зарубіжних підприємств ТНК здійснюються за трансфертними цінами, рівень яких нижче світових.

При освоєнні зарубіжних джерел сировини на основі прямих інвестицій враховуються різниці в екологічних нормах і стандартах між країнами.

Розвинуті держави прагнуть переміщати в розвиваючіся такі виробничі потужності, які в значній мірі ведуть до забрудненню навколишнього середовища. Ця тенденція найбільш помітно проявляється в останні два десятиліття.

ЗАКЛЮЧЕННЯ

ТНК промислово розвинуваних країн є основою їх економіки і фінансової системи. Вони забезпечують залучення в науково-технічний прогрес додаткових фінансових джерел і дозволяють більшості країн використовувати товари і послуги практично одночасно з їх випуском на продаж.

Разом з тим, в умовах фінансової кризи ТНК є найбільш захищеною частиною капіталу власника, який в меншій мірі піддається ризику втрати. Розвинута міждержавна мережа представителів і виробників дозволяє мобільно здійснити переміщення капіталу з однієї держави (де умови бізнесу найбільш ризиковані) в інші країни з найбільш сприятливим фінансовим кліматом. Наявність висококваліфікованих кадрів, вміння отримувати інформацію першими дозволяє ТНК перекласти ризик фінансових втрат на національні підприємства і підприємців [4].

Література

1. Делягин М.Г. Світовий криза: Загальна теорія глобалізації: Курс лекцій. – 3-є вид., перероб. і доп. – М.: ІНФРА-М, 2003. – 768 с.
2. Авдокушин Е.Ф. Міжнародні економічні відносини: Підручник. – М.: Юристъ, 2007.
3. Гаврилова Т.В. Міжнародна економіка. Підручник. – М.: Видавництво «Приор», 2008.
4. Найкращі менеджери Уолл-стріт сміються останніми [Електрон. ресурс] / Белінформ. портал TUT.BY. Дата доступу 17 квітня 2008.

УДК 330.34

Понятишин О.Р.

Науковий керівник: д.е.н., професор Кузнецова А. Я.

Київський банківський інститут Національного банку України

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ФОНДОВОГО РИНКУ УКРАЇНИ

На зростання фондового ринку наступного року найбільший вплив зроблять дві складові: темпи економічного розвитку в країні і кількість нових інвестицій на фондовому ринку, як внутрішніх, так і закордонних. З боку іноземних портфельних інвесторів очікується значний притік вкладень у наш фондовий ринок. Серед країн СНД Україна є найбільш інвестиційно-привабливою, оскільки тут немає глобальних ризиків для закордонних портфельних інвесторів, на відміну від Росії і Казахстану, говорить експерт. Тому багато глобальних гравців розглядають Україну як перспективну країну для інвестицій в 2008 р. До того ж український фондовий ринок в цьому році був найшвидше зростаючим та досить доходним.

За прогнозами експертів найближчим часом найбільший прибуток всім інвесторам можуть принести акції залізничного і гірничорудного машинобудування, вугільна та металургійна галузі. Внаслідок недавно оголошеного урядом курсу щодо лібералізації енергетичного ринку інвестиції в компанії електроенергетики наступні кілька років будуть прибутковими. Підтвердженням цьому є неминуче підвищення цін на імпортований газ та кокс (паливо для металургів), що потребує впровадження енергозберігаючих технологій та підвищення ефективності діяльності підприємств галузі. Іншою причиною є швидке зростання цін на вугілля, гірничорудну продукцію та метали в поточному році та прогнози їх підвищення в 2008 році внаслідок помітного посилення попиту, а також вплив світових тенденцій зливань та поглинань. Аналітики Goldman прогнозують зростання цін на залізничну сировину в наступному році на 50% (в 2007 зростання склало 9,5%). Ціни на алюміній можуть злетіти на 30-60%, що призведе до зростання котировок акцій найбільших виробників алюмінію.

У річній перспективі також привабливими будуть галузі, орієнтовані на кінцевого споживача (банки, виробники машин, пива, супермаркети роздрібної торгівлі), а також ті, які спрямовані на розвиток і розширення інфраструктури, оскільки вже в наступному році почнуться підготовчі роботи до Євро-2012. Експерт прогнозує, що наступного року фондовий ринок може зрости мінімум на 30-40%.

Як вважають експерти, ревальвація гривні може стати додатковим стимулом для спекулятивних інвестицій в Україну. Майбутній вступ країни до СОТ вже включено в ціни активів, так що він особливого впливу мати не буде.

Приватизаційні процеси також матимуть суттєвий вплив на динаміку розвитку фондового ринку. Приватизація українських генерацій в 2008 р. підвищить вартість їх акцій на ПФТС на 50-150%. Якщо ж в 2008 році не буде продажу держпакетів акцій енергокомпаній, та не буде здійснюватись суттєва модернізація їх генеруючих потужностей, середнє зростання доходності по їх акціях складе 15-50%.

На динаміку зміни ринкових цін акцій індексного кошику серед емітентів ГМК в наступному році будуть впливати в значній мірі кон'юнктура попиту та пропозиції на світових ринках та плани по можливому розміщенні акцій через проведення IPO.

За прогнозами аналітиків, український фондовий ринок в першому кварталі 2008 р. буде сильно залежати від зовнішніх новин, зокрема, відносно наслідків фінансової кризи, опасинь рецесії в США, проблем з ліквідністю в умовах значних списань та витрат у найбільших фінансових інститутів світу. При цьому триватиме процес вирівнювання порівняльних вартостей компаній: 30-50%-е зростання вартості компаній енергогенерації та підвищення котировок компаній ГМК першого ешелону на 10-15%.

За останні роки на фондовому ринку України відбулися істотні зміни, які полягають у тім, що створено основні елементи інфраструктури фондового ринку, значно розширене правове регулювання фондового ринку, внаслідок проведення приватизації утворені десятки тисяч АТ, створена індустрія спільного інвестування, з'явилися випуски облігацій місцевих позик тощо. В 2006 р. прийнято Закон України «Про цінні папери та фондову біржу». Але історично склалися фактори, які гальмували розвиток ринку. Зараз Україні потрібен ліквідний, надійний, прозорий та ефективно працюючий фондовий ринок, який зможе забезпечити реалізацію національних інтересів України і сприятиме зміцненню її економічного суверенітету. З цією метою необхідно:

- сприяти надходженню інвестицій у реальний сектор економіки;
- сформувати ефективну систему захисту прав і законних інтересів інвесторів, що підвищить ліквідність фондового ринку;
- створити систему фінансових інститутів і фінансових інструментів для залучення вітчизняних та іноземних інвестиційних ресурсів;
- побудувати надійну і сучасну систему виконання угод із ЦП і обліку прав власності на ЦП;
- сприяти концентрації й централізації торгівлі корпоративними ЦП українських емітентів на організованому ринку на умовах конкуренції та інновацій;
- упроваджувати ефективну систему організованої торгівлі, що має визначити ринкову вартість ЦП українських емітентів;
- забезпечити умови для підвищення конкурентоспроможності фондового ринку з подальшою цивілізованою його інтеграцією з міжнародними ринками капіталу;
- перешкоджати переміщенню торгівлі й обліку прав власності на ЦП українських емітентів на фондові ринки інших держав;
- погоджувати політику держави на фондовому ринку з грошово-кредитною, валютною, бюджетно-податковою політикою з метою розвитку фондового ринку;
- оптимальне податкове стимулювання розвитку інфраструктури фондового ринку, професійної діяльності суб'єктів ринку, операцій із ЦП і доходів по них.;
- створення ефективної системи освіти та сертифікації спеціалістів з фондового ринку.

Література

1. Фондовий ринок. Мозговий О.М. Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2006.
2. Фінанси (Загальна теорія). Опарін В. М., Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2007.
3. Рубцов Б.Б. Зарубежные фондовые рынки: инструменты, структура, механизм функционирования. – М.: ИНФРА – М, 2006.
4. Фондовий ринок України: правове регулювання: Ч.1,2 – К.: УІФР, 2006.
5. Фондовый рынок: курс для начинающих / Пер. с англ. – М.: Альпина, 2005.